

Enskild motion

Motion till riksdagen 2016/17:284

av **Lars-Axel Nordell (KD)**

Detaljhandelsmonopolet i alkoholpolitiken

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att markera detaljhandelsmonopolets betydelse för en solidarisk alkoholpolitik och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Alkohol är inte vilken vara som helst. Det är därför vi i Sverige har en särskild alkohollagstiftning med en mängd olika restriktioner. Den restriktiva alkoholpolitikens syfte är att förebygga missbruk, beroende och situationsrelaterade alkoholskador, till exempel oprovocerat våld. Flera studier och rapporter bekräftar alkoholens betydelse för misshandelsbrott och annan våldsutövning. Hela 80 procent av våldsbrotten i vårt land anses vara alkoholrelaterade. När det gäller det grova ungdomsvåldet är siffran så hög som 99 procent.

Detaljhandelsmonopolet betraktas som en av de verkliga hörnstenarna i den svenska alkoholpolitiken och har starkt stöd i riksdagen. Utifrån totalkonsumtionsmodellen vet vi att ökad konsumtion leder till ökade alkoholskador.

Även om detaljhandelsmonopolet ifrågasatts genom åren har Systembolaget alltjämt en stark ställning i den svenska opinionen. Över 50 procent anser att det är ett dåligt förslag att tillåta försäljning av alkohol i livsmedelsbutiker och endast en tredjedel är för förslaget.

Det har ofta i debatten framförts att den förhållandevis lilla mängd alkohol som produceras lokalt inte i någon nämnvärd omfattning påverkar folkhälsan om gårdsförsäljning skulle tillåtas i vårt land. Det är förvisso sant. Däremot skulle en tillåten gårdsförsäljning riskera att slå undan benen för det svenska detaljhandelsmonopolet.

Enligt beräkningar från Folkhälsomyndigheten skulle en övergång till alkoholförsäljning i privata licensierade specialbutiker medföra uppskattningsvis 700

fler dödsfall, 6 700 fler fall av misshandel och 7,3 miljoner fler sjukskrivningsdagar på årsbasis. Siffrorna blir betydligt högre om alkohol skulle få säljas i dagligvarubutiker. Då skulle det leda till 1 580 fler dödsfall, 14 200 fler misshandelsfall och 16 miljoner fler sjukskrivningsdagar varje år.

Frågan har prövats av två olika statliga utredningar. Den senaste utredaren konstaterar att en direktförsäljning till konsument vid sidan om Systembolaget visserligen inte bör stå i strid med EU-rätten om marknaden öppnas för alla och därmed inte diskriminerar utländska tillverkare.

Ett genomförande av det förslaget skulle alltså de facto upplösa detaljhandelsmonopolet eftersom en ny försäljningskanal direkt till konsument då skulle öppnas.

Det viktigaste med den svenska solidariska alkoholpolitiken är att ge människor frihet från drogberoende, från våld, från alkoholrelaterade sjukdomar och från ett stort antal trafikolyckor. Denna frihet försvarar vi bäst genom att slå vakt om Systembolaget som vårt detaljhandelsmonopol.

Lars-Axel Nordell (KD)